

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:

Skapet er lett å lage, men du skal være nøyaktig når du sager til platene.

TIDSFORBRUK:

1–2 dager
pluss malerarbeid

PRIS:

Ca. 1500 kroner + madrass

VERKTØY

Raske, usynlige sammenføyninger. En spikerpistol til trykkluft er rask å arbeide med, og den kan kjøpes for rundt 1000 kroner inkludert kompressor. Du sparer mye tid ved å lime og «skyte» delene sammen. Limet gir en sterk sammenføyning, spikrene holder orden på sammenføyningen til limet er tørt.

Senga har bare bein i den ene enden, og de svinges vekk og dekkes av døra opppe når senga slås opp.

Tyngden av madrassen trekker den inn mot veggen når den slås opp i skapet som ei stor dør.

På undersiden av madrassen settes plater som maskeres med lister og som om dagen ligner to skapdører som er lukket.

Den ene enden av madrassen hviler på skapsokkelen via to solide pianohengsler – så her er det ikke bruk for bein.

Om dagen pakkes sengetøyet ned i sokkelen som madrassen ikke fyller opp.

Når senga er slått opp, er rommet ei helt vanlig stue. Om natta åpnes skapet, og stua forvandles til et komfortabelt soverom.

Sett senga til

Er soverommet ditt oppholdsrom eller kontor om dagen? Eller har du ofte bruk for ei ekstra seng? Så sett senga til veggs: Lag et skap som en stor rammemadrass kan vippes inn i – og som også tryller vekk sengetøyet.

Du kjenner sikkert problemet: En dag ser du deg rundt og oppdager at du mangler et rom å sove i. Det kan skje når to små barn plutselig har vokst fra køyesengene og erobret soverommet ditt. Eller da du flyttet arbeidet hjem og lot datamaskinen og kontoret, eller barnas venner, overta soverommet. Eller da du falt for den smarte, lille leiligheten i sentrum.

Du kan gjøre slik mange andre gjør: Kjøpe en rammemadrass som du setter opp langs veggen hver morgen. Det fungerer, men det er ikke videre praktisk eller pent, og det er van-

skelig å finne et sted der du kan legge sammenrullet sengetøy. Derfor kan du heller gjøre som i denne reportasjen. Lag et enkelt skap av mdf-plater og lister opp mot en vegg. Fest rammemadrassen med hengsler i sokkelen av skapet, og sett ei vakker plate på undersiden av madrassen med noen lister rundt.

Da kan du hver morgen raskt forvandle en riktig god, to meter lang seng til et bare 30 cm dypt skap som også har plass til sengetøyet, og som fjerner ethvert preg av soverom slik at rommet er klart til dagens oppgaver.

Skapet monteres

Hele idéen er å kjøpe en rammemadrass i de målene du har plass til, og så lage et skap som madrassen kan slås opp i.

Målene på skapet innrettes derfor etter målene på madrassen.

På de neste sidene ser du på tegningen hvordan skapet lages med en madrass på 140 x 200 cm, men det er lett å tilpasse et skap etter en madrass med andre mål.

Både sidene av mdf-plater og forsterkningene av lister sages til på forhånd. Siden tilpasser du etter skjevheter i rommet med lister.

Skapet monteres med lim og spiker som skytes inn med en spikerspistol. Det går fort, og når limet er tørt, kan skapet bære madrassen uten problemer.

1 Plater og lister sages til ut fra materiallista og tegningen som du finner på de neste sidene – tilpasset om madrassen din har andre mål.

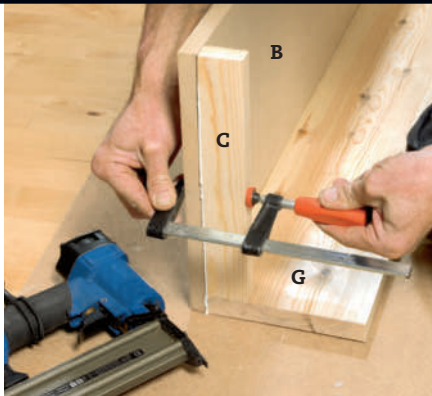
TIPS: I noen byggmarkeder kan du få saget til platene etter dine mål.

2 Sett først sammen toppplata og den øverste avstivningen med lim og dykkertspiker. På tegningen er de merket med henholdsvis B og G.

TIPS: Monter skapet der det skal stå. Det er vanskelig å flytte på når det er montert.

Sett senga til veggs ...

3 På topplata setter du nå de to hjørnelistene (C) som skal forsterke forbindelsen til sidene (A). Lista strykes med lim og settes på høykant og holdes på plass med ei skrutvinge før du skyter den fast med spikerpistolen.

Under arbeidet beskyttes gulvet med ei hard trefiberplate.

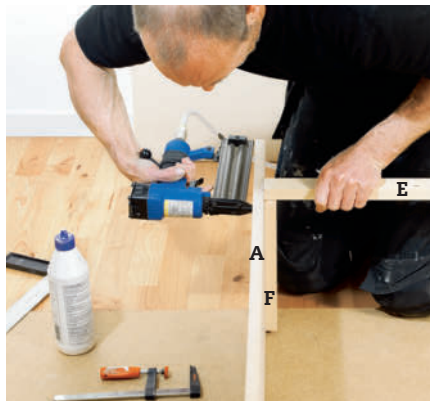
4 De to sidene (A) settes sammen med topplata. Igjen begynner du med å smøre lim på limstedet og fester deretter delene i ønsket posisjon med et par tvinger før du sikrer sammenføyingen med de knapt synlige dykkertspikrene.

5 Nå er tiden inne for den midterste tverravstiveren (H). Som ved topplata begynner du med å lime og skyte fast de to hjørneforsterkningene (D). Begge settes med den smale kanten mot tverravstiveren helt ute ved kanten.

6 Tverravstiveren (H) fester du midt på de to sidene – som før, ved å lime og skyte delene sammen. Tverravstiveren skal sitte helt i bakkanten. Det sikrer du ved å presse begge delene ned mot ei plan plate.

7 Den tredje tverravstiveren (E) skal sitte på framkanten av sidene slik at den vil flukte med oversiden av sokkelfronten (J) som enden av madrassen skal hvile på. Du setter først de to støttelistene (F) på sidene, deretter på tverravstiveren.

8 Sokkelplata (J) limer og skyter du fast i sidene og den nederste tverravstiveren. Skapet er nå klart til å settes opp mot veggen, men det er best å la limet tørke først, slik at sammenføyingene har full styrke.

Skapet settes opp

1 Skapet tilpasses slik at det kan stå tett inntil veggen. Ofte vil det være ei gulvlist på den veggen hvor skapet skal stå, og da må du sage ett hakk nede i bakkanten av sidene slik at de passer ned rundt listene.

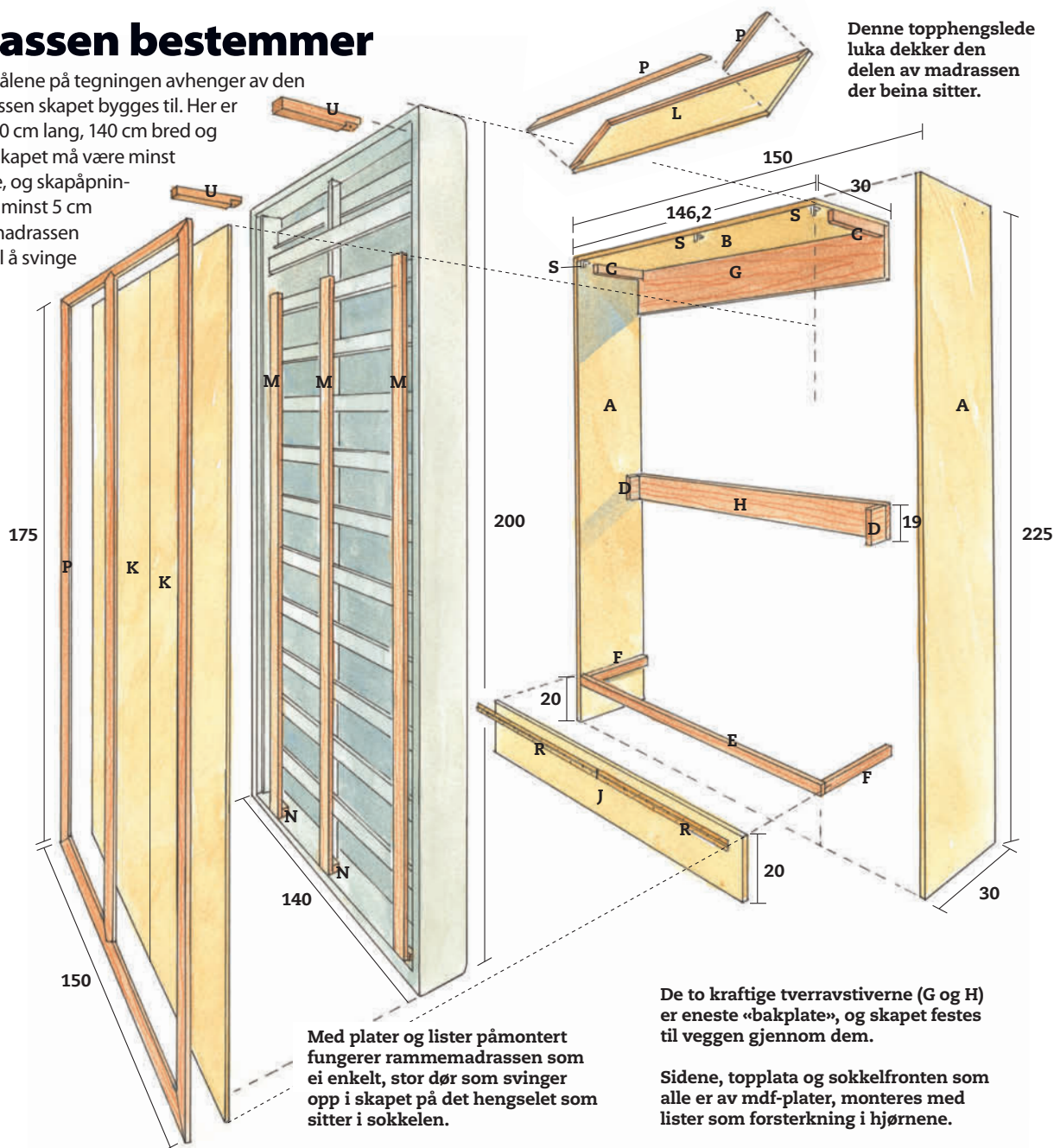
2 Nå reiser du skapet opp mot veggen og setter det helt tett opp mot den. Så klosser du det nøyaktig opp til oversiden er vannrett, og sidene står nøyaktig i lodd på begge sider. Sokkelplata, som bærer madrassen, må ha støtte.

3 Så fester du skapet godt fast i veggen med skruer og plugger hvis det er nødvendig for å få godt feste. Det skal til minst to skruer i hver av de to øverste tverravstiverne slik at skapet ikke trekkes skjevt når madrassen slås ned.

Madrasen bestemmer

De fleste av målene på tegningen avhenger av den rammemadrassen skapet bygges til. Her er madrassen 200 cm lang, 140 cm bred og 23,5 cm høy. Skapet må være minst 10 cm bredere, og skapåpningen skal være minst 5 cm lengre for at madrassen skal ha plass til å svinge inn på plass.

DETTE HAR VI BRUKT

Den faste delen av skapet

19 mm mdf-plate:

- 2 sider (A) á 30 x 225 cm
- 1 topplata (B), 30 x 146,2 cm

21 x 195 mm glattkant (høvlet furu):

- 2 tverravstiver (G og H) á 146,2 cm

21 x 45 mm glattkant (høvlet furu):

- 2 hjørneforsterkninger (C) á 27,9 cm
- 2 hjørneforsterkninger (D) á 19 cm
- 1 tverravstiver (E) til sokkel, 146,2 cm
- 2 støttelister (F) ved sokkel á 27,9 cm

Dører og sokkel

16 mm mdf-plate:

- 1 sokkelfront (J), 20 x 150 cm
- 2 dører (K) til madrassens underside á 75 x 175 cm
- 1 toppluke (dør) (L), 30 x 150 cm

21 x 45 mm glattkant (høvlet furu):

- 3 avstandslist (M) á 175 cm
- 3 støttelister (N)

9 x 58 mm glattkant (høvlet furu):

- Pyntelister (P) til dører, i alt cirka 16 m

Dessuten:

- 2 pianohengsler (R) á 75 cm
- 3 fjærehengsler (S)
- 2 håndtak (T) til toppluka
- 2 bein (U) med skruer/vingemuttere, cirka 30 cm lange
- Evt. 2 «krysshengsler» (V) til beina

Spesialverktøy

- Sirkelsag (om du ikke får plata tilskåret)
- Spikerpistol til trykkluft
- Gjærsag (eventuelt)
- Overfres (eventuelt)

Dørene og beina

Når rammemadrassen slås opp i skapet, ser vi direkte inn på undersiden som bare alt for tydelig ligner det den er: undersiden av en rammemadrass.

Den kamuflerer vi med ei plate – eller rettere sagt to plater, for det er vanskelig å skaffe så brede plater – slik at den oppslåtte senga kommer til å ligne et par dører.

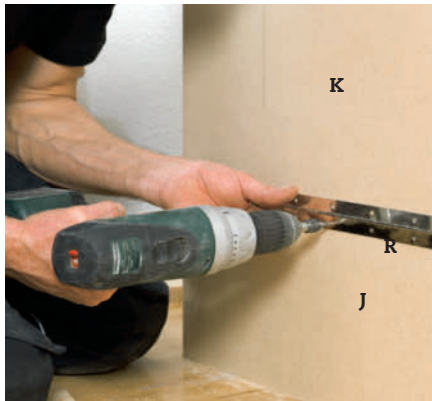
For å gjøre skapet mindre massivt – og få mulighet for å skjule beina som skal kunne slås ut i den frie enden av madrassen – lar vi ikke de faste platene dekke hele undersiden av madrassen. Den øverste delen dekkes av ei lav dør (luke) som svinger på hengsler på oversiden av skapet.

1 Som underlag for de faste platene (K) på undersiden av madrassen setter vi tre listene (M) på tvers av bordene i madrassbunnen. For å gi listene et holdpunkt ytterst må du først sette tre klosser (N) på innsiden av madrassen.

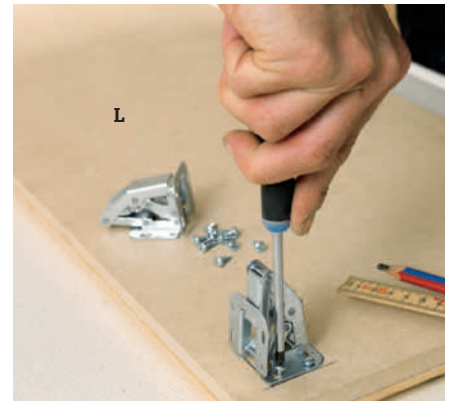
2 De tre listene (M) limes og festes til bordene i madrassbunnen.
TIPS: Listene bør være så tykke at dørene kommer til å sitte 1 cm over ramma. Da blir det ventilasjon – og plass til et strekkklaken ved hjørnene.

4 Dørene (K) skrus på sokkelen (J) med to pianohengsler (R). Hengslene skrus på med 3 x 15 mm skruer. Du skal passe på at de lange hengslene flukter helt nøyaktig. Prøv å vippe madrassen før alle skruene settes i.

5 Toppdøra (L) skal svinge opp fra toppplata (B) ved hjelp av 3–4 skjulte hengsler med fjær (S). De skrus først i døra, men ta først mål slik at du får satt hengslene så langt nede på døra at den dekker kanten av toppplata.

6 Fjærhengslene skrus i døra på baksiden – skruene velger du avhengig av hengslene så lange som mulig uten å gå gjennom den 16 mm tykke plata.

Pyntelister

I prinsippet er skapet nå klart til bruk. Men de store glatte flatene gir det et temmelig massivt uttrykk som vi vil bryte med pyntelister slik at det dannes fire dører på forsiden – sokkelfronten, de to faste platene på undersiden av madrassen og den eneste ekte døra – døra på toppen.

I tillegg til å få skapet til å virke lettere skjuler listene sammenføyingene mellom de to store dørene og de lange pianohengslene.

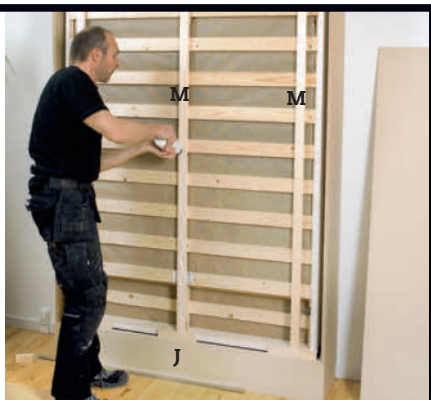
Og så vil de fleste trolig velge å male skapet. Som vanlig er grunnprinsippet å slipe, grunne, sparkle (hvis det er nødvendig), grunne og male med lette melomslipinger.

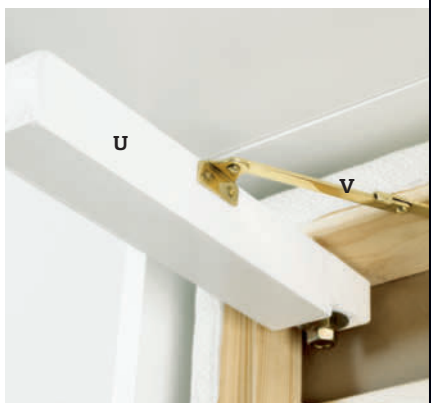
1 Pyntelistene (P) sages til etter hvert som du har bruk for dem. Det er penest å sage hjørnene på skrå. Det kan gjøres med ei fintannet sag i ei skjærekrasse – men det er mye lettere om du har ei kapp-/gjærsag.

2 Listene limes og stiftes fast – sett kortere stifter i pistolen. Ved sokkelen passer du på at listene ikke hindrer senga i å bli slått ned. Og vil du ikke se på mdf-platene, er tiden nå inne for å male skapet i den fargen du ønsker.

3 Madrassen løftes inn i skapet og klosses opp slik at den står i midten og 5 cm fra toppen. Gi de tre avstandslistene (M) ei stripe lim på oversiden, og sett fast dørene (K) slik at de flukter med yttersiden av skapet. (A)

7 I fotenden setter du to bein (U). Ofte følger det bein med madrassen, og hvis de kan dreie rundt skruen de sitter på, og støttes med et «krysshengsel» (V), kan du raskt slå beina opp i madrassen når den gjemmes vekk.

3 Ett eller to håndtak (T) skrues i døra på toppen etter at den er malt – da maler du ikke inn på metallet. Og så er skapsenga klar til å forvandle rommet til soverom om natta og soverommet til oppholdsrom om dagen.

TIPS

Bruker du ikke senga så ofte, kan du i stedet for å få tak i krysshengsler (saksehengsler) nøye deg med et par skruer med vingemuttere – da er det lett og raskt å få beina i posisjon.

MATERIALER

Fres personlighet inn i skapet – det går raskt hvis du har en overfres. På få minutter kan du lage din egen spesielle profil i pyntelistene på forsiden av skapet, hvis du ikke er tilfreds med standardlistene.

Sengetøyet er det også plass til bak de diskrete dørene – om dagen ligger det i sokkelen under rammemadrassen.

Om dagen opptar den forholdsvis store senga stort sett bare veggplass, og alle spor av soverom forsvinner bak dørene.